

5. Forslag

Forslag 1 - Hovedparoler 1. mai i Vestoppland 2022

Styret foreslår følgende hovedparoler til 1. mai:

1. **FRIHET** - FRIHET FRA OKKUPASJON
2. **DEMOKRATI** - DEMOKRATISK STYRING AV FELLESSKAPETS RESSURSER
3. **SOLIDARITET** - SOLIDARITET MED ARBEIDERE I ALLE LAND

Styrets innstilling: Årsmøtet tiltrer forslaget.

Forslag 2 - Bevilgning til Norsk Folkehjelps 1. mai-aksjon

Begrunnelse:

Norsk Folkehjelps 1. mai-aksjon i år har overskriften: *Krig dreper, uskyldige familier rammes*. I lys av krigen i Ukraina, er fredsarbeid og humanitært arbeid ekstra mye fokus på nå. Folkehjelpa har lang erfaring med, og er en av verdens ledende innenfor mine- og eksplosivrydding, i 20 forskjellige land. Deres viktigste oppgave er å gå tryggheten tilbake til mennesker etter krig. Norsk Folkehjelp vil bidra også i Ukraina så fort det er mulig.

Det er sivilbefolkningen som blir hardest rammet av krig, og de mest sårbare, som barn, eldre, mennesker med nedsatt funksjonsevne, gravide og syke er mest utsatt. Det er ikke alltid de kan legge ut på flukt, og de blir fanget i krigen.

Når mennesker blir tvunget på flukt, slik som nå, så må vi i Norge være med å bidra til at de som flykter hit får et verdig opphold. Norsk Folkehjelp drifter akuttmottak, jobber med inkluderingsarbeid og tilbyr fritidsaktiviteter til flyktninger i Norge.

Folkehjelpa er fagbevegelsens solidaritetsorganisasjon, og deres styrke er at de kombinerer humanitære aktiviteter med politisk påvirkningsarbeid. De driver ikke med bistand, de bidrar til at folk skal kunne klare seg selv når de forlater steder der de har hatt prosjekter. Veldig lite av penger bevilget til Norsk Folkehjelp går til administrasjon, og det betyr at penger bevilget faktisk går til det man bevilger penger til.

Styret i LO i Vestoppland fordømmer krigen i Ukraina, og står solidarisk sammen med sivilbefolkningen både der og de som er på flukt. Styret foreslår derfor at det bevilges penger til Norsk Folkehjelps 1. mai-aksjon.

Styrets innstilling: Årsmøtet bevilger 20 000,- kr til Norsk Folkehjelps 1. maiaksjon.

Forslag 3 - Bevilgning til Bolins venner

Begrunnelse:

Arbeiderboligene som sto på Raufoss er en del av vår historie i arbeiderbevegelsen. I boligene bodde det arbeiderfamilier som jobbet i industriparken på Raufoss. Av de fem som sto på Raufoss før, gjenstår det kun én, som nå står på Stenberg og er en del av museet der. Bolins Venner jobber for å få flyttet bygget fra Stenberg til Raufoss. Hele prosjektet vil koste 6 millioner kroner, og det er satt i gang både innsamlingsaksjoner fra privatpersoner, man kan bli medlem i Bolins Venner og støtte gjennom medlemskontingent, det søkes offentlige midler og bidrag fra næringslivet.

Les mer på: <https://bolinsvenner.no/>

Vi i styret i LO i Vestoppland ser viktigheten ved å støtte opp om lokale prosjekter for å bevare den lokale arbeiderhistorien, og denne gangen ønsker vi å be årsmøte om en bevilgning til Bolins Venner, og oppfordring til LO Innlandet og LO Norge om å gjøre det samme.

Styrets innstilling: Årsmøtet bevilger 20 000,- kr til Bolins Venner

Forslag 4 - Politiske krav til kommune- og fylkestingsvalget 2023

Dette dokumentet går gjennom områder som er viktige for LO i Vestoppland og fagforeningene i forbindelse med kommune- og fylkestingsvalget, til inspirasjon for krav og samarbeidsavtaler med de politiske partiene. Dokumentet er ikke uttømmende.

Sysselsetting og næringspolitikk

Det er viktig at det offentlige bruker sin innflytelse for å sikre eksisterende arbeidsplasser, og at de legger til rette for å skape nye. Med fylkeskommunens rolle som regional samfunnsutvikler, har de stor innflytelse på hvordan man bør prioritere bruken av statlige midler øremerket næringsutvikling og innovasjon.

Næringsarealer og transportårer henger også tett sammen, se derfor eget underkapittel om næring og samferdsel.

Krav:

- Egen næringsavdeling i kommunen og på fylket, som kommuniserer godt med partene i arbeidslivet.
- Et fylke som fungerer, er kompetent og kapabel, ved behov for omstilling, slik at de evner å følge opp virksomheter som sliter i motbakke, i tråd med omstillingsloven.
- Egne ansatte til å følge opp innkjøpsreglementet og byggeprosjekter.

- Kommunene og fylkene må bruke eierskapet sitt aktivt til beste for innbyggerne, enten det gjelder attføringsbedrifter og varig tilrettelagt arbeid, eiendomsselskaper, eller interkommunale selskaper.

Det offentlige som oppdragsgiver og innkjøper

En av bærebjelkene for vår samfunnsmodell er et anstendig arbeidsliv med solide arbeiderrettigheter og sterke fagorganisasjoner, tuftet på faste ansettelser og yrkesfaglig utdanning. Det offentlige er en stor bestiller av varer og tjenester, og kan på den måten være en viktig bidragsyter til et seriøst og anstendig arbeidsliv. Dette er viktig for å sikre god kvalitet på tjenester, og yrkesstolthet. Og ikke minst, for å hindre utbytting av arbeidere og unngå at skattemidler blir unndratt fra fellesskapet gjennom økonomisk kriminalitet og arbeidslivskriminalitet.

Krav:

- Kommunene og fylkeskommunen må vedta gode regler for å motvirke sosial dumping, og sikre fagopplæring. Telemarksmodellen og Osломodellen er gode eksempler på dette. Felles for disse er bl.a. strenge krav til få kontraktørledd, sikkerhet, språk, bruk av faglærte og krav til at virksomhetene er reelle lærebedrifter med lærlinger. Det er viktig at det offentlige samarbeider tett med fagorganisasjonene i disse spørsmålene, både når kravene skal stilles, og når de skal følges opp.
- Politikerne må sørge for at administrasjonen skolerer i oppfølgingen av disse seriøsitetskravene.
- Regionene skal arrangere dialogmøte på tvers av aktørene, for å skape forståelse for et seriøst arbeidsliv, rettferdig konkurranse, fagutdanning og forutsigbare anbudsprosesser.

Heltid/deltid i offentlig sektor

Hovedregelen i arbeidslivet er at det skal ansettes i full stilling. Tillitsvalgte må involveres når kommunene skal utarbeide lokale retningslinjer med formål om å øke antall heltidsansatte.

Fortrinnsretten må anvendes og ledige deltidsstillinger må brukes til å øke stillingsandelen for deltidsansatte. Ubekvemme arbeidstidsordninger må være i samråd med tillitsvalgte og ansatte.

Ansatte skal oppleve at arbeidstidsordningene muliggjør full yrkesdeltakelse fram til pensjonsalder. Politikere må tørre å gå i dialog med tillitsvalgte og administrasjonen for å se på ulike løsninger der for eksempel økt grunnbemanning, eller en rettferdig fordeling av helgearbeid, vil være en god investering. Det finnes også gode erfaringer med vikarpooler, med faste ansatte i hele stillinger, som brukes der det er behov til enhver tid.

Vi må også tørre å tenke nytt, og utfordre politikere i våre kommuner om å sette i gang pilotprosjekter med arbeidstidsforkorting, for å gjøre oss erfaringer i jobben for sekstimersdagen.

Heltid gir en rekke fordeler; lettere å rekruttere kvalifisert fagpersonell, bedre kvalitet på tjenestene, større forutsigbarhet for tjenestemottaker og tjenesteyter, større trygghet for alle parter, bedre arbeidsmiljø og erfaringsmessig lavere sykefravær.

Krav:

- Ansvarliggjøring av alle parter til samarbeidsprosjekt om heltid.
- Opprettholdelse av en god seniorpolitikk i kommunen.
- Vurdere prosjekter med arbeidstidsforkortning

Tillitsreform

Offentlig sektor har begynt å bruke begrepet HR-ledelse (Human Resources) i stedet for personalansvarlig. De har i større grad enn før snikinnført denne måten å se på personalet/ansatte. En tillitsreform i offentlig sektor vil si en ledelse som har nettopp tillit til at arbeiderne kan utøve faget sitt, og ta ansvar, uten at vi skal rapportere og måles. Det vil gi de ansatte bedre tid til sine oppgaver og pasienter, og det vil gi lederne tid til å lede framfor målstyring og rapportering. Vi trenger politikere som legger opp til en tillitsbasert ledelse, og den viktigste faktoren for dette, er at avtaleverket respekteres, og følges.

Krav:

- Samarbeid - ikke konkurranse.
- Medbestemmelse - ikke individuell målstyring.
- Dialog og tillit med partsbasert enighet - ikke unødig bruk av styringsretten.
- Ressursene skal brukes på tjenestetilbudet, ikke rapportering.

Mer velferd, mer demokrati

Det er stor enighet i befolkningen om at det er visse oppgaver i samfunnet som er det offentliges oppgave å løse. Det er områder som stadig trenger effektivisering og omstilling, i tett samarbeid med de ansatte. I motsetning til dette står den markedsorienterte utviklingen av kommunesektoren, som undergraver både demokratiet og velferdsstaten. Kanskje kan det være på tide å ta en ny diskusjon om vi ikke i for stor grad har snevret inn hva som regnes for kjerneoppgaver, og at enkelte oppgaver kan tas tilbake til forvaltningsdrift.

Krav:

- Ingen privatisering av velferdssamfunnets kjerneoppgaver. Ta tilbake tjenester som det offentlige bør utføre.

Serveringsnæringa

Kommunen er en viktig premissleverandør for en serveringsbransje med seriøse aktører. Det er viktig å bekjempe arbeidslivskriminalitet, svart arbeid og skatteunndragelser, og at næringen har gode og forutsigbare vilkår. Det er også viktige sosiale hensyn som må tas.

Krav:

- En ruspolitisk plan som hensyntar både overordnede sosialpolitiske forhold og næringspolitiske utfordringer.
- Interkommunalt samarbeid om like rutiner for bevillingspolitikk for servering og skjenking, og samordnede tverretatlige kontroller.
- Et planverk for både infrastruktur, nærings- og sosialpolitiske hensyn, som motvirker overetablering av skjenke- og serveringssteder.
- Det må stilles krav til dokumentasjon på at serveringsnæringa betaler sine ansatte allmenngjort minstelønn.

Helse og sosialpolitikk

Politikerne må komme på banen og motvirke utviklingen av samfunnsstrukturer som skaper økte forskjeller, fattigdom, sosial ulikhet, uverdige livsvilkår og sosial utstøting. Norge skal være et land uten fattigdom. Deltakelse i arbeidsmarkedet er grunnleggende for sosial utjevning og forebygging av fattigdom. Personer med særskilte behov skal sikres tjenester av personer med høy faglig kompetanse og evne til tverrfaglig samarbeid. Velferdsstaten representerer samfunnets sikkerhetsnett. En godt utbygd velferdsstat med gode tjenester og forsvarlige økonomiske ytelser som sikrer den enkelte mot marginalisering, er avgjørende for et godt samfunn.

Kommunalt lokaldemokrati er velegnet til å sikre innbyggerne et godt velferdssamfunn. Gode lokalsamfunn bygges gjennom at kommunene har et tydelig ansvar og nok ressurser til å bygge gode tjenester, og legger til rette for arenaer for deltagelse og demokrati. Et sterkt lokalstyre forutsetter åpenhet, innsyn og høy grad av deltagelse. Politisk fokus på velferdsoppgavene, med klare målsetninger fulgt opp med de nødvendige økonomiske prioriteringer, gir gode velferdstjenester som resultat. Kommunenes evne til å løse velferdsoppgaver og gi gode offentlige tjenester er samtidig avhengig av høy og riktig kompetanse nær befolkningen, tydelig vilje og klare mål. Eventuelle endringer i kommunestrukturen må være basert på frivillighet.

Før pandemien var det lange køer innen psykiatrisk behandling, og etter pandemien har det ikke blitt noe bedre. Vi må ruste opp hele laget rundt mennesker med psykiske utfordringer, og spesielt rundt barn og unge, som sliter veldig nå.

Krav:

- Ingen profitt på skattefinansierte velferdstjenester.
- Rekommunalisering av oppgaver.
- Bort med foretaksmodellen – over på demokratisk styrt forvaltningsmodell.
- Ingen samlokalisering av somatikk og psykiatri - Bevar sykehuset på Reinsvoll.

Boligpolitikk

Alle i Norge skal bo trygt, ha en akseptabel bostandard og være i stand til å betale sine boustgifter. Det er færre og færre kommuner som i dag har en faktisk boligpolitikk.

Kommunen må leie ut kommunale boliger med god standard. Det må finnes tilstrekkelig antall boliger som ivaretar behovet for universell utforming og boliger til store familier. Det er viktig å forebygge og bekjempe bostedsløshet, **og sosial boligbygging, med flere ulike leie- og eieformer**, må være et prioritert område. Bolig er en livsnødvendighet, men er i dag også et område for spekulasjon. Dette må dempes.

Krav:

- Tilrettelegging for en sosial boligbygging, gjennom bygging av flere studentboliger, bygging av kommunale boliger, leie før eie, hensiktsmessige startlånsordninger, og samarbeid med boligbyggelagene.

Skole og utdanning

Det må jobbes aktivt for å fremme yrkesfag blant dagens unge, og styrke statusen til denne type utdanning. Det har i flere år vært fokusert på høyere utdanning, og nå er det på tide å sette fagarbeideren i fokus både med tanke på økning av antall stillinger og økt lønn. Lik lønn for likt arbeid er fortsatt et viktig tema.

Fokus på forebygging og det å se den enkelte elev, krever mye av læreren. Vi trenger flere barne- og ungdomsarbeidere i skolen, og assistentene må få tilbud om denne utdanningen. Alle skoler bør ha en egen miljøterapeut som kan bidra aktivt i det forebyggende arbeidet blant alle elevene, både i barnehage, grunnskole og videregående. I dag har flere skoler ansatt en vernepleier, men de er som regel ansatt til å ta seg av enkeltelever med allerede kjent utfordrende atferd.

Krav:

- Sterkere fokus på yrkesfaglig utdanning, og en forholdsmessighet sett opp mot flerårig utdanning.
- Oppdatert utstyr i skolene.
- Voksnes muligheter for fag-, etter- og videreutdanning.
- At det ansettes flere helsesøstre og miljøterapeuter (sosionomer, vernepleiere og barnevernspedagoger) i skolene, med tanke på forebygging.
- En økning i antall lærlinger per 1000 innbyggere, med minstemål på to.

Barnehager og SFO

Kommunene bestemmer selv prisnivå for SFO. Dette er et fritidstilbud, men mange foreldre er helt avhengig av denne tjenesten. Vi mener det er nødvendig med en makspris og søskenmoderasjon på lik linje med barnehager for å unngå store sosiale forskjeller.

Bygging av nye barnehager skal først og fremst være kommunale. Ideelle aktører er å foretrekke framfor private kommersielle.

Krav:

- Hensiktsmessig utbygging, og god byggestandard (ikke billigst).
- Gratis kjernetid med tilbud for tre-, fire- og femåringer, lav foreldrebetaling, og søskenmoderasjon for barnehage og SFO.
- Makspris og gratis kjernetid for SFO.
- Jobbe aktivt for offentlige tilbud.

Kultur og idrett

Kommunen må arbeide for at alle får et godt idretts- og kulturtilbud. Det er spesielt viktig at det offentlige bidrar til å fremme breddeidrett, og lavterskeltilbud til ungdommer, sånn som ungdomsklubber og andre rimelige eller gratis tilbud på fritida. Tilgang til kunst-, kulturopplevelser og idrettsarrangement er viktig for alle, men mange utestenges i dag, enten pga. økonomiske, psykiske eller fysiske barrierer. Dette skjer selv om diskriminerings- og tilgjengelighetsloven stiller krav om at alle virksomheter rettet mot allmennheten skal jobbe for universell utforming av sin virksomhet, samt andre og mer spesifikke krav til bygg og IKT. Tilgjengelige lokaler er viktig, men også innholdet må tilrettelegges gjennom bruk av teknologi, assistanse og tolking.

En fungerende ledsagerordning er svært viktig for de med behov for assistanse. Det skal være mulig å få med seg gratis ledsager når arrangementet har statlig, fylkeskommunal eller kommunal støtte. Imidlertid er det store kommunale forskjeller i praktisering og utstedelse av ledsagerbevis, og ikke alle kultur- og idrettsarrangører tilbyr ordningen.

Krav:

- Utstyrsbank for utlån av utstyr til fritid og idrett.
- Lavterskeltilbud til ungdommer.
- Alle kultur og idrettsarrangement i regi av fylkeskommune eller kommune skal tilby en ledsagerordning.

Eldreomsorg

En av hovedoppgavene til kommunen er å gi de eldre en verdig og god alderdom gjennom eldreomsorgen. Det største hinderet for dette er kommunal sulteforing av ressurser, samtidig som kommunene tilføres stadig flere oppgaver. Dette skaper grobunn for private aktører.

Krav:

- Slutt på utviklingen mot et todelt helsevesen, et for de med midler, og et for de uten.
- Flere hele, faste stillinger i eldreomsorgen.
- Økt satsing på velferdsteknologi, med medbestemmelse for de ansatte.

- Tilstrekkelig antall sykehjemsplasser, med riktig grunnbemanning.
- I tillegg må vi ha et godt nok tilbud om bokollektiv, hjemmetjenester og omsorgsboliger, uten at dette skal gå på bekostning av behovet for sykehjemsplasser.
- Det må settes av ressurser til forebygging, og kutt i hverdagsrehabilitering vil føre til større kostnader for det offentlige senere. Det må være mer fokus på tverrfaglig innsats og samarbeid.

Samferdsel

Hensiktsmessige samferdselsårer er som en hovedpulsåre både for landet og distriktene og krever god og forutsigbar planlegging, og er viktig for både arbeidsfolk og arbeidslivet. Det er viktig at man klarer å rekruttere nødvendig kompetanse i alle ledd som skal utføre et arbeid for å få gjennomført utbygging av hovedfartsårer som europaveiene, riksveier og fylkesveier. Vi må få avviklet det privatiserte Nye Veier, og gjenreise Statens Vegvesen som en offentlig vegutbygger, der høy kompetanse og lokalkunnskap er viktig. Ved utbygging av hovedfartsårene kan man ikke spare på hverken miljøtiltak, grunnarbeid eller nødvendig frostsikring.

På fylkesvegene i Innlandet er det stort vedlikeholdsetterslep. Mange av veiene er av så dårlig forfatning at det går ut over trafikksikkerhet, miljøet og kostnader for både vare- og persontransport. På disse fylkesveiene er det mye transport av råvarer fra skogbruk og landbruk inn til industriområder, tettsteder og byer og i dag er vegene i så dårlig stand at man ikke kan utnytte lastekapasitet på tunge kjøretøy. I mange tilfeller vil det være både billigere, og mer effektivt, å ruste opp vegene til "godt nok"-prinsippet.

Jernbanen er også en viktig del av landets samferdselsåre, og det er en så viktig infrastruktur at vedlikehold av banene og kjøring av togene må være med offentlige ansatte og offentlig eierskap.

Det må tilrettelegges med nok parkeringsplasser for både korttids- og langtidsparkering på eller i nærheten av stasjonene. At vi bruker toget i stedet for å ta bilen fatt, er først og fremst en miljøgevinst, men muligheten mobiliteten vil øke, på i arbeids- og fritiden. Vi må kreve at Gjøvikbanen opprustes, og påkobles Dovrebanen.

Bompenger er en flat, usosial ordning, som rammer personer med lavest inntekt mest. Der dette ikke er til å unngå, må nivået på bompenger holdes på et minimum. Våre folkevalgte må også jobbe for at bygging av veger dekkes av skattepenger, framfor bompenger.

Næring og samferdsel

Planlegging av nye næringsarealer, som skjer i samarbeid med alle berørte parter, vil føre til både kostnadsbesparelser, effektivitet, trafikksikkerhet og brukervennlige løsninger. Ofte settes prosjekter i gang uten at alle parter har kommet med innspill og behov, og det fører til at prosjekter tar lengre tid, og kostnader overholdes ikke. Det kan føre til at en tyr til dårlige løsninger for å holde budsjettet.

Parter som må involveres bredt er kommuner, bedrifter, Statens Vegvesen og interesseorganisasjoner i transportnæringen, både transportører og arbeidstakerorganisasjoner. Da vil man kunne få til helhetlige planer for sentrumsnære arealer, som tar hensyn til både gående, syklende, kollektivtrafikk, tilgjengelighet for handlende med personbil, varelevering og renovasjon/gjenvinning.

Kollektivtrafikk

I et samfunn som har mål om nullutslipp, er kollektivtransporten et viktig satsingsområde. Det er derfor viktig at kollektivtrafikk, som er viktig infrastruktur, rekommuniseres. Det vil gjøre det enklere å stille krav til sikkerhet for sjåførene, til å kunne raskt omstille ved miljøkrav som kommer framover, og sjåførene vil kunne stå sterkere sammen ved at alle sjåfører har samme arbeidsgiver. De som kjører buss nå, på oppdrag for fylkeskommunen, er splittet opp i flere ulike selskaper, som gjør det vanskelig å handle kollektivt. De gjør samme oppgaven, for samme oppdragsgiver, men er ansatt hos forskjellige arbeidsgivere. Anbudsrutene presses på lønns- og arbeidsvilkår, sikkerhet og miljø, som igjen går på arbeidshverdagen til sjåførene.

Der vi ikke får gjennomslag for rekommunisering, må det stilles strenge krav til både lønns- og arbeidsvilkår, sikkerhet i bussene og miljø. Pris kan ikke være det som vektlegges høyest når noen vinner et anbud, da det slår negativt ut på arbeidsvilkårene for sjåførene.

Det må til en bedre samordnet ruteplan over hele fylket. Slik det er i dag er du avhengig av bil for å komme deg til store deler av fylket, hvis ikke tar det veldig lang tid å reise. Da velger vi bilen, fremfor kollektivtransport. Korrespondanse med ekspressruter og regionruter må bedres. Ruter legges i dag ned fordi de ikke er lønnsomme. Det er rutene i sentrale områder som opprettholdes, fordi målet er flere reisende, og da er det ikke mange å ta av i utkantene, og kollektivtilbudet der svekkes.

Krav:

- Opprustning av fylkesveger slik at de ivaretar sikkerheten, og er i stand til å håndtere lastekapasiteten på tunge kjøretøy.
- Riksveier må utbedres.
- Samordning av den regionale innsatsen for å få midler til vedlikeholdsprogrammet under nasjonal transportplan.
- Bomavgift er en usosial skatt, som rammer de uten midler mest. Dette bør unngås i aller største grad.
- Regionen må stå sammen om kravet om opprustning av Gjøvikbanen, og påkobling til Dovrebanen.
- Bedre arbeidsvilkår for bussjåførene.

Inkludering

Vi vil ha et inkluderende samfunn hvor alle har like rettigheter og muligheter, men også

forventninger og respekt. En grunnleggende forutsetning for dette er likebehandling av mennesker uavhengig av kjønn, kjønnsuttrykk, seksualitet, funksjonsevne, livsfase, livssyn, etnisk bakgrunn og kultur. Vi vil ha en sterk velferdsstat der mennesker med sosiale problemer blir møtt med respekt og verdighet, ikke moralisme. Vi vil det skal jobbes for et samfunn preget av humanisme og toleranse, uten diskriminering, vold og fordommer. Deltakelse i arbeidslivet skaper sosial tilhørighet og inkludering. Offentlige tjenesteytere skal i størst mulig grad gjenspeile mangfoldet i befolkningen.

Krav:

- Godt samarbeid i alle etater og sektorer, for gode integreringsarenaer. I første rekke et godt introduksjonsprogram. Deretter er arbeidslivet og det frivillige organisasjonslivet, nøkkelen.
- Etablering og videreføring av tiltak som fører til inkludering, f.eks. Jobbsjansen og andre døråpnere til arbeidslivet.

Fattigdomsbekjempelse og fordelingspolitikk

Fattigdom i Norge er et spørsmål om politisk vilje. Overføringer gjennom velferdsstaten motvirker fattigdom, forsterker utjevning mellom grupper i samfunnet og omfordeler fra de som har mye til de som har lite, der utjevning gjennom lønssystemet eller skattesystemet ikke strekker til. Det gjelder særlig for grupper som står utenfor arbeidsmarkedet, men også for yrkesaktive som er avhengig av økonomisk støtte.

Universelle, fellesfinansierte og ikke-behovsprøvde velferdsordninger med liten eller ingen egenbetaling fra den enkelte er bærebjelker i den norske velferdsstaten, enten det dreier seg om helsetjenester, utdanning eller annen velferd. En slik innretning betyr mest for de som har minst, men universaliteten sikrer bred oppslutning om velferdsordningene i alle deler av befolkningen. Det er en viktig verdi i det norske samfunnet at alle, uavhengig av økonomi eller klassebakgrunn, har tilgang til de samme tjenestene og institusjonene. Dette styrker tilliten og solidariteten i befolkningen, og virker omfordelende mellom de som har mye og de som har lite.

Krav:

- Styrke universelle, ikke-behovsprøvde ordninger som bærebjelker i den norske velferdsstaten.
- Arbeide for at alle helsetjenester, herunder tannhelsetjenester, skal være gratis, eller kun med små egenandeler.
- Opprettholde full lønn under sykdom.
- Barnetrygd skal ikke regnes som inntekt, når du mottar sosialhjelp.
- Utstyrssentral i kommunene.
- At kommunen skal tilby Opplevelseskort.

Arbeidsliv

Både kommune og fylkeskommune må ha en klar og tydelig arbeidslivspolitik, i tråd med den norske modellen. Samarbeid mellom politikere, administrasjon og de tillitsvalgte er alfa og omega i et sånt system, og er unikt for Norge. Men dette må omsettes i praktisk politikk, og ikke bare være gjenstand for festtaler.

Krav:

- Unngå bruk av bemanningsbyråer, på generelt grunnlag.
- Fremme en fortsatt rettferdig og rettmessig sykelønn, og inkluderende arbeidsliv.
- Jobbe for full likestilling i det offentlige.
- Det offentlige som arbeidsgiver må respektere de organiserte arbeidernes representanter, de tillitsvalgte.

Strømpriser og politisk kontroll over krafta

LO i Vestoppland er bare en av mange organisasjoner som står sammen om kravet om politisk kontroll over krafta vår. Selv om kraftselskapene i hovedsak er i offentlige hender, hjelper ikke det når strøm er en vare på et marked som ikke tjener hverken innbyggere, industri eller landbruket. Strømprisene har vært skyhøye gjennom hele vinteren, og vi er forespeilet fortsatt høye priser ut året. Dette er en situasjon som er politisk skapt, og som truer industrien, landbruket, miljøet og samfunnet vårt. Støtteordningene som er innført er ikke tilstrekkelig, og ingen varig løsning. Dagens prisnivå forsterker de sosiale forskjellene. De har store konsekvenser for hele samfunnet, ved at det fører til konkurser, nedleggelse av lag og foreninger, og de setter arbeidsplasser i spill.

Vi mener det er en viktig politisk oppgave å sikre at strømprisene er sosialt bærekraftige for privatpersoner, og at det settes en øvre grense for hvor mye vi skal betale samlet for strøm til vanlig forbruk. Industrien og landbruket, og arbeidslivet ellers, må sikres forutsigbare, lave priser. Våre fortrinn på fornybar kraft må utnyttes til å bygge ut industri, skape arbeidsplasser og utvikle lokalsamfunn.

Krav:

- Politisk kontroll over krafta vår.
- Vi krever at det er Norge, og folket gjennom de folkevalgte her, som skal bestemme over energipolitikken vår - Ikke EU.
- Forutsigbare løsninger på strømprisene.

Generell prisøkning:

Det er ikke bare strømmen som kjennes på lommeboka til arbeidsfolk, men også en rekke andre prisøkninger. Etter å ha hatt langvarige høye strømpriser, der regjeringa har vært nødt til å gå inn med støtteordninger, så har drivstoffprisene skutt i været, og matvareprisene øker og vil fortsette å øke. Dette har selvsagt konsekvenser for LOs medlemmer, og må gjøres noe med.

Sjølforsyning/beredskap

I en verden med uroligheter og klimaendringer, er sjølforsyning og matsikkerhet stadig viktigere. Arbeidsforholdene for bønder er langt fra optimale, og sammenligner man inntektene til bønder med andre grupper i arbeidslivet, ligger de langt under. Prisøkningene på strøm og drivstoff kommer oppå en allerede prekær situasjon for landbruket i Norge.

Arbeidsplassene som bønder genererer i våre lokalsamfunn er viktige for distriktet, og maten de produserer er viktig for oss alle. Vi er derfor nødt å få en landbrukspolitikk som sørger for at gårdsbruk tas i bruk, framfor at de legger ned. Vi ser med bekymring på utviklingen som er nå, og vi mener det må tas grep for å sørge for at små- og mellomstore bruk ikke skal stimuleres til overproduksjon, men å bruke jorda med de ressursene som finnes.

Krav:

- Inntektsgapet for landbruket må tettes.
- Økt sjølforsyningsgrad.
- Midler til oppgradering av utstyr på gårdsbruk.
- Ingen flere nedlagte gårdsbruk.